**I Seminarium Młodych Badaczy Prawa Konstytucyjnego nt.:
„Współczesne wyzwania konstytucjonalizmu państw europejskich”,
Mąchocice Kapitulne, 11–12 marca 2010 r.**

W dniach 11–12 marca 2010 r. w Mącholicach Kapitulnych odbyło się I Seminarium Młodych Badaczy Prawa Konstytucyjnego. W seminarium wzięli udział młodzi badacze prawa konstytucyjnego, wywodzący się z prawie wszystkich ośrodków akademickich w Polsce. Prawnicy i politolodzy uczestniczący w spotkaniu przedstawili referaty dotyczące ich bieżących zainteresowań naukowych. Celem seminarium była integracja środowiska młodych naukowców, przedstawienie prowadzonych przez nich badań, wymiana poglądów, doświadczeń, uwag i ocena perspektyw związanych z rozwojem oraz ze zmianami szeroko rozumianego prawa ustrojowego zarówno polskiego, jak i innych państw, a także zainicjowanie współpracy pomiędzy młodymi naukowcami i ich ośrodkami.

Otwarcie I Seminarium Młodych Badaczy Prawa Konstytucyjnego zainicjowało krótkie wystąpienie powitalne dr Sabiny Grabowskiej (Uniwersytet Rzeszowski). Obrady były podzielone na trzy sesje, z których dwie odbyły się 11 marca i jedna 12 marca 2010 r. Pierwszej Sesji, zatytułowanej „Płaszczyzny odpowiedzialności podmiotów władzy” przewodniczył dr Marcin Dąbrowski (Uniwersytet Warmińsko-Mazurski).

Jako pierwsza zabrała głos dr Monika Giżyńska (Uniwersytet Warmińsko-Mazurski), która w swoim wystąpieniu omówiła kognicję litewskiego Sądu Konstytucyjnego w tzw. innych sprawach, które nie są bezpośrednio związane z hierarchiczną kontrolą zgodności norm prawnych. Wskazała ona, iż właściwość ta obejmuje wydawanie niewiążących opinii (konkluzji) w następujących kwestiach: stwierdzenia naruszenia prawa wyborczego podczas wyborów na urząd Prezydenta i członków Sejmu; stwierdzenia, czy stan zdrowia Prezydenta pozwala mu na wykonywanie obowiązków; opinii w sprawach naruszenia Konstytucji przez członków Sejmu i funkcjonariuszy państwowych oraz opinii w sprawie zgodności umowy międzynarodowej z Konstytucją.

Kolejny referat został wygłoszony przez dr Joannę Juchniewicz (Uniwersytet Warmińsko-Mazurski). Dotyczył on statusu i roli opozycji parlamentarnej w Niemczech. Prelegentka wskazała, iż opozycja w niemieckim Bundestagu posiada istot-

ny i rzeczywisty wpływ na działanie i funkcjonowanie tego organu. Szczególną rolę odgrywa tu Rada Seniorów, której skład odzwierciedla układ sił politycznych w izby, albowiem układa ona plan prac parlamentarnych.

Dr Anna Frankiewicz (Uniwersytet Opolski) w swoim wystąpieniu omówiła problematykę związaną z pozycją ustrojową Prokuratora Generalnego po reformie ustrojowej prokuratury z 2009 r. Autorka przedstawiła zagrożenia i korzyści wynikające z ustawowego rozdzielenia funkcji Prokuratora Generalnego oraz Ministra Sprawiedliwości oraz omówiła dysfunkcjonalne rozwiązania przyjęte na gruncie nowej ustawy.

Ostatni referat podczas pierwszej sesji został wygłoszony przez dr Sabinę Grabowską, która w swoim wystąpieniu poruszyła zagadnienia odpowiedzialności prawnej Prezydenta Rumunii. Doktor Grabowska omówiła przesłanki i procedurę pociągnięcia do odpowiedzialności prawnej (konstytucyjnej, karnej, cywilnej i administracyjnej) Prezydenta Rumunii.

Sesja zakończyła się dyskusją, w której wzięli udział nieomal wszyscy uczestnicy Seminarium.

Drugiej sesji w dniu 11 marca 2010 r. „Status jednostki w państwie – prawo czy polityka” przewodniczył dr Konrad Skłodowski (Uniwersytet Łódzki). Rozpoczęła się ona referatem dr Anny Młynarskiej-Sobaczewskiej (Uniwersytet Łódzki), który poruszał problematykę zagrożeń wolności i prasy wynikających z błyskawicznego rozwoju techniki. Autorka przedstawiła relacje pomiędzy mediami, tj. prasa, telewizja i Internet; cechy współczesnych środków masowego przekazu i zjawisko wypierania przez nowoczesne media, tj. Internet dotychczas najpopularniejszych środków przekazu. W referacie przedstawiono również zagrożenia wynikające z upowszechnia się formy elektronicznego przekazu informacji.

Pan dr Marcin Wiszowaty (Uniwersytet Gdańska) w swoim wystąpieniu omówił zagadnienie nadawania szlachectwa w Republice San Marino. Prelegent przedstawił rys historyczny, opis ustroju, zasady nadawania szlachectwa w San Marino oraz wiele ciekawostek związanych z tym państwem. Wystąpienie doktora Wiszowatego zakończyło obrady pierwszego dnia Seminarium.

W sobotę 12 marca wygłoszono dwa zaległe referaty z poprzedniego dnia oraz referaty z trzeciej sesji zatytułowanej „Demokracja we współczesnej Europie – wyzwania prawa wyborczego, demokracja partycypacyjna”. Obradom przewodniczył dr Grzegorz Pastuszko (Politechnika Radomska).

Mgr Marcin Przybysz (Uniwersytet Szczeciński) wygłosił referat dotyczący problematyki stosowania praw człowieka w realiach konfliktu zbrojnego, w którym

przedstawił relacje pomiędzy prawami człowieka a prawem humanitarnym i wyzwania jakie stoją przed społecznością międzynarodową w świetle wielu współczesnych konfliktów zbrojnych.

Kolejny referent, dr Piotr Czarny (Uniwersytet Jagielloński), zaprezentował zagadnienia wolności sumienia i religii w orzecznictwie Niemieckiego Federalnego Trybunału Konstytucyjnego. Przedstawił szereg najważniejszych orzeczeń niemieckiego sądu konstytucyjnego, które przyczyniły się do interpretacji przepisów Ustawy Zasadniczej RFN określających relacje Państwo–Kościół i ukształtowania wzajemnych ich stosunków. Referat stanowi próbę przedstawienia węzłowych problemów związanych z wolnością sumienia i religii w Niemczech.

Dr Krzysztof Krysieneł (Wyższa Szkoła Bankowa w Poznaniu) w wystąpieniu poruszającym tematykę wyborów w Bośni i Hercegowinie zobrazował dysfunkcjonalność i archaiczność rozwiązań prawa wyborczego oraz prawa parlamentarnego przyjętego w Bośni i Hercegowinie. Autor przedstawił i krytycznie ocenił odmienności tamtejszego systemu wyborczego od powszechnie przyjętych standardów w nowoczesnych państwach demokratycznych.

W swoim referacie dr Małgorzata Myśliwiec (Uniwersytet Śląski) przedstawiła problematykę związaną z prawem wyborczym w państwach wielonarodowych. Autorka omówiła rozwiązania przyjęte w Hiszpanii, które umożliwiają zachowanie unitarnej struktury państwa z równoczesnym poszanowaniem praw mniejszości etnoregionalnych.

Następnie głos zabrał dr Piotr Uziębło (Uniwersytet Gdański), który w wystąpieniu dotyczącym parytetów płci i kwot na listach wyborczych wskazał przykłady państw, w których skutecznie przyjęto rozwiązania związane z wyrównywaniem szans wyborczych kobiet i mężczyzn. Ponadto autor przedstawił dysfunkcjonalność i niekonstytucyjność polskich prób implementacji tego typu regulacji. Referat stanowił przyczynek do bardzo burzliwej dyskusji.

Dr Małgorzata Lorencka (Uniwersytet Śląski) w swoim referacie poruszyła problematykę związaną z instytucją referendum we Włoszech. Autorka omówiła rodzaje włoskich referendów i częstotliwość ich występowania. Ponadto wskazała, iż instytucja ta odgrywa bardzo istotną rolę w funkcjonowaniu państwa włoskiego.

Referat poruszający zagadnienia udziału społeczności lokalnych w tworzeniu budżetów samorządowych został przygotowany przez dr Annę Rytel-Warzoche (Uniwersytet Gdański). Autorka w swoim wystąpieniu wskazała, iż „budżet partycypacyjny” stanowi jedną z form demokracji partycypacyjnej, która daje oby-

watelom możliwość bezpośredniego decydowania w kwestiach budżetowych na poziomie lokalnym. Partycypacja społeczna odbywa się na wszystkich etapach procedury ustanawiania budżetu samorządów.

W swoim wystąpieniu mgr Anna Kołomycew (Uniwersytet Rzeszowski) poruszyła problematykę partycypacji społeczeństw lokalnych w sprawowaniu władzy. Autorka zobrazowała faktyczne możliwości udziału grup lokalnych w rządzeniu na podstawie polskich rozwiązań prawnych oraz zasady ich aktywizacji.

Ostatni referat I Seminarium został wygłoszony przez dr. Radosława Grabowskiego (Uniwersytet Rzeszowski). Dotyczył on udziału obywateli w procesie zmian konstytucji w państwach europejskich. Stanowił on modelowy i zarazem statystyczny opis koncepcji zmian konstytucji we wszystkich państwach Europy oraz przedstawiał partycypację obywateli i jej znaczenie w procederach dotyczących zmian ustaw zasadniczych.

Sesję zakończyła burzliwa dyskusja związana z tematyką wygłoszonych referatów.

W założeniu I Seminarium Młodych Badaczy Prawa Konstytucyjnego miało dać początek całej grupie tego typu spotkań i seminariów. Uczestnicy ustalili przybliżone terminy oraz potencjalne ośrodki akademickie, które będą organizować kolejne seminaria. Inicjatywa tego typu spotkań zasługuje na szczególne poparcie. Atmosfera, zarówno ta naukowa, jak i towarzyska, jaka panowała na seminarium, była nadzwyczaj miła i serdeczna. Było to zasługą nie tylko organizatorów, ale przede wszystkim uczestników, którzy w profesjonalny sposób podeszli do kwestii naukowych oraz nawiązali liczne kontakty towarzyskie, służące w równym stopniu integracji młodego środowiska naukowego.

Marcin Dąbrowski
Uniwersytet Warmińsko-Mazurski